

Ez utóbbiakat korántsem közlöm azért, mintha azoknak továbbterjedését czéloznám, sőt ellenkezőleg, az ilyeneknek nagy ellensége lévén, a néppel való érintkezésem alkalmával ezek kiküszöbölésére felvilágosítólag hatottam is, közlöm azonban ezeket csupán nagy elterjedésöknél fogva és azért, hogy netalán szükséges kiküszöbölésükre az „Erdészeti műszótár“ tekintetes szerkesztő bizottsága az intézkedéseket megtehesse.

Blattny Ernő,
kataszteri erdőbecslő.

Vidéki levelek.

I.

Ó - K e m e n c z e, 1883. április 14.

Tekintetes Szerkesztőség! Mintegy 10 évvel ezelőtt még Ungmegye szép tölgyesekkel dicsekedhetett, s ma már alig található egy-egy megkimélt állapot. Mint talán hazánkban mindenütt, úgy itt is oly rohamosan eszközöltetett a tölgy kihasználása, hogy egy tekintélyes czég ma oda nyilatkozik, miszerint Ungmegyében alig van már 4 esztendőre való tölgy. Szomoruan hat ez mindenesetre az erdőbirtokosra és szakfér-fira egyaránt akkor, mindön a tölgy napról-napra nagyobb értéket van hivatva képviselni.

A tölgynek ezen — mondhatni — általános kihasználásával szemben még idejekorán foglalkoztak egyesek annak kipuhatólásával, miként lehetne a tölgyet más fanemekkel, különösen bükkal helyettesíteni; sikerült is a telítés által a bükk tartósságát annyira fokozni, hogy az mostanában mint vasuti ászokfa is czélszerűen felhasználtatik. Nagy valószínűséggel állithatni, hogy a mint fogy a tölgyanyag-készlet, fokozatosan rá kerül a sor a bükkösekre is, különösen pedig azokra, melyek kedvező viszonyok között növekedvén, egyszersmind szállítási utak közelében esnek. S mégis, ha figyelembe vesszük nagy kiterjedésű bükkeseinket és azon körülményt, hogy a tüzelő szükségletet nagy részben a kőszénbányászat fe-

dezni, legkevésbé sem kecsegtethet a remény, hogy azokat összességükben értékesíteni képesek leszünk. Midőn pedig manap a bükkállabok átalakítása, vagy czélszerű elegyítése melegen foglalkoztatja a szakférfit: felkarolandó általa minden oly üzlet, mely habár csekély tőár mellett is lehetővé teszi az eddig értéktelen állabok kihasználását. Ilyen többi között a butorléczület, mely felkeresi a legtávolabb fekvő bükköket is, különösen akkor, ha az összefüggő terület nagysága és az állabjóság olyan, hogy a nyers anyag feldolgozása czéljából mintegy a terület közepében egy megfelelő fűrész czélszerűen berendezhető, miáltal a nyers anyag szállítási utja redukáltatik s a távolabbiállítás tisztán a kész áruárra szorítkozik. Nincs talán iparág, mely finnyás igényeinél fogva annyi fapazarlással lenne egybekötve, mint épen ez, s mégis, ha nemzetgazdasági és szak szempontok vétetnek számításba, nem zárkozhatni el hidegen ez elől sem, mert különben is megfontoltan kötött szerződés mellett a birtokos annyi-amennyi jövedelmet mégis kaphat.

Miután Ungmegyében s különösen a kincstár birtokában nagy kiterjedésű bükkesek vannak, melyeknek legnagyobb része mindeddig kihasználás alá vehető nem volt, s miután reményünk lehet, hogy azok egy részét maholnap szintén átadhatjuk a butorléczgyártásnak: azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha az újabb időben Ungmegyében ily czélből kötött szerződéseket a tisztelt szakközönsséggel kivonatilag megismertetem.

Az egyik szerződés létesült a gróf Sztáray-család mint eladó, és Laczkó Adolf mint vevő között. Ennek értelmében a birtokos Felső-Remete és Ribnyicze községek határaiban levő összesen 10.000 holdnyi erdejéből átenged vevőnek, általa szabadon választandó helyen és alakban kihasítandó 1200 □ ölével számított 2500 holdnyi területet, hogy azon 100.000 kbmtr. butorléczre alkalmas bükkörnk termeltessék. A szerződés főbb pontjai összevonva következők:

Vevő köteles a megállapított 100.000 kbmtr. bükkörnk-ből 1883. évi januárius 1-től minden évben legkevesebb 8000, és legfeljebb 10.000 kbmétert előállítani és a gőzfűrészhez kiszállítani, hol egyszersmind az átvétel is eszközöltetni fog.

A termelés és szállítás ugy eszközendő, hogy a 100.000 köbméter $12\frac{1}{2}$ év alatt teljesen kiszállíttassék.

Vevő köteles az évenként maximumképen megállapított 10.000 kbmtr. bükkrönk árát, 1883. évi januárius elsőtől kezdve minden 3 hónapban utólag, tekintet nélkül az erdőn előállított és kiszállított famennyiségre, pontosan lefizetni, még azon esetben is, ha a szerződés valamely évében ezen mennyiséget kitermelni képes nem volna. A 3 havi részlet 2500 frtot tesz, melyből azonban forintonként levonatik 10 kr a szerződés aláírásakor vevő által nyújtott 10.000 frt óvadék törlesztésére, mely e szerint évenként 1000 frtot tesz, s így a törlesztés 10 év alatt történik.

Vevő jogosítva van a 2500 holdon levő törzseket kiválasztani és a rönköket $2\frac{1}{2}$ mtrtől felfelé tetszés szerint előállítani. A rönköknek teljesen egészségeseknek s egyenes növéüeknek kell lenni; bélkorhadásos rönkök, valamint azok, melyeknek kéreg nélküli átmérője a vékonyabb végén kisebb mint 32 cmtr., s hosszúságuk $2\frac{1}{2}$ mtrnél kisebb, ugyszinte azok, melyek tulságos vastagságuk folytán a fűrészzen fel nem metszhetők, az átvételből kizáratnak, s mint olyanok a vevő által bármire felhasználhatók.

Vevő jogosítva van az erdőn előállított rönköket selejtezni, az alkalmasakat bélyegével ellátni és ezek többé nem selejtezhettek.

A köbttartalom kiszámításnál a bél miatt 9 centiméternek megfelelő fatömeg számításán kívül hagyatik. *)

Eladó köteles vevőnek megfelelő nagyságu területet ingyen átengedni, hogy azon egy fűrész, különböző lakok, pajta és istállók építtessenek és egy lakhely berendeztessék. A szerződés lejárta után azonban ezen terület a birtokos tulajdonjogába visszazáll.

A különböző építkezésekhez szükséges bükkfa, épületkő és homok szintén ingyen szolgáltatandó ki.

*) Hogy történik ez a leszámítás? Ugy-e, hogy a rönkö átmérőjéből leütetik 9 cm. és a köbözés a maradékra nézve eszközöltetik? Vagy pedig -- a mi egyedül helyes -- ugy, hogy a rönkö teljes köbttartalmából utólag leszámíttatik annyi, a mennyit egy 9 cm.-es rud kitesz? Nem szakember előtt a kétféle eljárás ugyanegynek tűnhetik fel, pedig a különbség igen nagy az eredményben és pedig a birtokos kárára.
Szerk.

Minden hulladékfa, mely tüzelésre szükségeltetik, vevő és személyzete által szabadon felhasználható.

Eladó lemond azon jogáról, hogy a szerződés tartama alatt butorlécgyártásra alkalmas bükkfát másnak eladjon; ezen lemondás az egész 10.000 holdra vonatkozik és a lejárat idején túl a vételjog első sorban eddigi vevőt illeti.

Eladó köteles Felső-Remetén megbizottat tartani, ki az ő személyét képviselvén, a vevővel minden tekintetben közlekedik s az átvételnél és köbtartalom kiszámításnál is jelen van.

Egy kbmtr. bükkanyag után vevő egy (1) forint egységárt tartozik fizetni.

* * *

Ha ezen szerződésből kifolyólag itt egy hold átlag jövedelmét s a valószínűleg elért tőárt tudni akarnók, akkor a következő eredmény mutatkozik:

Az eladás tárgyát 1200 □ ölével számított 2500 magyar holdon levő bükkműfa képezi, ennek megfelel 1875 kat. hold. Feltéve, hogy az eladást megelőzte egy megbízható becslés, el kell fogadni, hogy 1875 holdon a 100.000 kbmtr. nyers anyag valószínűleg termelhető lesz. Miután ezen mennyiség $12\frac{1}{2}$ évre oszlik fel, tehát az évi átlag vágásterület = 150 hold, az egy holdra eső fatömeg pedig = 53·24 köbméter. Mindenesetre jó növekvésű s zárlatu állabbal van dolgunk, mit annyival is inkább fel kell tételezni, mert a tönk felső átmérőjén legalább 32 cmtr. vastagság, ezenkívül ágtisztaság, egyenes növés, teljesen ép és egészséges szerkezet kívántatik meg s ezenkívül a köbtartalom kiszámításnál 9 centiméternek megfelelő fatömeg teljesen számításon kívül hagyatik, a mi szinte nem épen megvetendő mennyiség.

Egy szabályszerűen átvett köbméter nyers anyagért fizet vevő 1 frtot s így egy holdon mutatkozik 53 frt 34 kr brutto jövedelem. Evvel szemben azonban kiadások is merülnek fel, melyek a tőár számításnál figyelembe veendőek. Ezeket megközelítőleg számításba véve, és pedig:

1. A meghatalmazott évi fizetése 600 frt,
 ezt felosztva 150 holdra, lesz az egy holdra
 eső részlet 4 frt — kr.

2. Számításba veendő azon bérösszeg, mely az ingyen átengedett területnek bérbeadása esetén elérhető lenne, évenként 80 frt s így az 1 holdra eső rész — frt 54 kr.

3. Épületfa és kő értéke holdanként — „ 40 „

4. A köbtartalom kiszámításnál elhanyagolt 9 cmtr. fatömege, a kiselejtezett fatömeg és hulladékfa értéke és adó 8 frt — kr.

Összesen 12 frt 94 kr,

lesz a tulajdonképeni holdankénti jövedelem 40 frt 40 kr, s így a valószínűleg elért tóár 75.7 krt tesz.

A második, szintén hasonló célból kötött szerződés Bencze Bálint mint eladó, és Gyengő László mint vevő között létesült. Ennek értelmében a birtokos Váralján levő 2400 urbéri holdnyi erdejéből 10 év alatt kihasználható 100.000 köbméter bükkműfát eladott, egyszersmind kötelezván magát a nyers anyagnak a fűrészhez leendő kifuvározására, valamint a kész árúnak az ungvári, esetleg nagymihályi vasuti állomásokra történendő elszállítására.

A rönkök méretei és a köbtartalom kiszámítás az előbbivel egyező.

A rönkök minőségi átvétele az erdőn történik, mennyiségileg pedig a rakhelyen. A havonként kiszállítandó mennyiség 883 $\frac{1}{3}$ köbméterben állapított meg, úgy, hogy a birtokos mint szállító minden egyes hiányzó egy köbméterért 10 frt pénzbírsággal sújtatik; ugyanily bírság alá esik vevő, ha az erdőn általa átvett és megbélyegezett rönköt a rakhelyen esetleg visszautasítaná.

Az erdőn átvett anyag télen 3, nyáron pedig 2 hónap alatt kifuvározandó, mi ha elmulasztatnék, a birtokos köteles 8 nap alatt a visszautasított tönkök helyett ujakat termelni és szállítani.

A fűrésztelep és melléképületek felépítéséhez szükséges faanyagot a birtokos nemcsak ingyen adni, de egyszersmind szállítani is köteles; ezenfelül a különböző építményekhez és rakhelyül megfelelő területet kénytelen átengedni, mely azonban a szerződés lejárta után tulajdonjogába visszaesik.

A szerződés tartama alatt vevő beleegyezése nélkül a birtokos műfát el nem adhat.

A leszámolás havonként utólag történik.

Ezen szerződés kevéssel megkötése után átruháztatott a bécsi Kohn cégre, mely maga után vont egy pótszerződést az első szerződő felek közt, melynek értelmében az eredeti szerződésben kikötött köbméterenkénti 4 frt 25 kr egységbér leszállított 4 frt 10 kr-ra. Ezenkívül a birtokos kötelezte magát vevőnek 3 kat. holdnyi területet à 50 frtért azon feltétel mellett használatul átadni, hogy a szerződés lejártá után 4 évre az tulajdonjogába ismét visszaesik.

Az első- és másodvevő mint szerződő felek között létesült szerződés szerint első vevő kap a Kohn cégtől egy köbméter után a rakhelyen 6 frt 10 krt, tartozik azonban építeni egy gőzfürészt 2 kerettel és 6 körfürészszel s esetleg esztergapadokkal. A fürészt a Kohn cég bérbe veszi a szerződés tartamára 2500 frt bérösszeg mellett, melyből azonban levonatik az évenkénti tűzkár elleni biztosítási díj. A fürész mindennemű javításai a céget terhelik, s az a szerződés lejártával, a meléképitményekkel együtt használható állapotban adandó vissza.

E helyen is a holdankénti jövedelmet s valószínűleg elért tőárt puhaltván, ez következőleg tüntethető ki: 2400 kat. holdon termeltetik 100.000 köbméter nyers anyag, e szerint esik egy holdra átlag 41.67 köbmtr. Az évi átlag vágásterület pedig 240 holdat tesz. A szerződés szerint egy köbméter anyagért fizettetik a rakhelyen 4 frt 10 kr, s így egy hold után mutatkozik 170 frt 84 kr bruttóbevétele.

A kiadásokat divó átlagárak és másoktól nyert információk kapcsán összeállítván, azok következőleg jöhetnek számitásba:

1. Döntés, hosszolás, felmáglyázás a rakhelyen és szállítás a rakhelyre köbmtrként	
2 frt 20 kr	91 frt 67 kr.

2. A kész anyagnak szállítása a fürész-től a vasuti állomásig 27 kilométer távolságra à 4 frt, ebből a valószínű kihozatal kapcsán a megfelelő nyers anyagra leszámítván, esik

egy köbtr. nyers anyagra 1 frt 40 kr s így	
egy holdra	58 frt 33 kr.
3. Kezelési költségek, adó	6 " — "
4. Útépítés és fentartás	2 " — "
5. A köbtartalom kiszámításnál elhanyagolt fatömeg, az ingyen kiszolgáltatott épületfa körülbelüli értéke	5 frt — kr.
	<hr/>
	Összeg 163 frt — kr.

E szerint tehát mutatkozik egy holdon 7 frt 84 kr jövedelem s így a valószínűleg elért tőár 18.8 krt tesz. Megjegyzem egyébiránt, hogy nem lehetett célom a birtokos jövedelmét részletes pontossággal kitüntetni, mert erre nézve pontos feljegyzések kapcsán összeállított adatok szükségeltetnek, melyek különösen kezdetben gyűjtve, teljesen irányadók nem lehetnek. Szándékom volt leginkább a két szerződést röviden megismertetve, a bükkesek iránt nyilvánuló ezen keresletet mint örvendetes jelenséget feltárni. Az utóbb vázolt szerződésre nézve egy tekintélyes üzletember oda nyilatkozott, hogy a szállítás kötelezettsége folytán a birtokos nem nyereségre, de határozott veszteségre számíthat. A valószínűség mindenestre megvan, ha pl. mezei munka idejében kénytelenítettik fuvarosokat beszerezni s így jóval magasabb béreket fizetni mint különben.

Ezek után nem hagyhatom említés nélkül, hogy az ungvári kincstári uradalom butorlécz-eladást is teljesít; e végből Csornoholován egy fűrész lett berendezve, melyen egyszersmind nagyobb kísérletek is tétetnek annak kipuhatolására: vajjon tövön adjuk-e el a fát, vagy pedig kész lézczel lépünk a piacra? Bár ezen kísérletek még teljesen be nem fejeztettek, annyi azonban máris constatáltatott, hogy az első metszés 45.74⁰/₀ kész árú kihozatalt eredményezett.

Vannak szakférfiak, kik a tövön való eladás barátjai, mások ellenben a kész butorlécz eladástól sem idegenkednek. Az eszmecsere e tárgyban pro et contra már folyt. A lézczeladás nem tartatik czélszerűnek, mert majdnem bizonyos, hogy az veszteséggel jár. Miután azonban ezen irányban kimerítő tapasztalati adatokkal még nem rendelkezünk, ezen nézet

eddigelé csak valószínűsége alapszik s korántsem tekinthető még megdönthetetlen igazságnak. Tény az, hogy a tővön való eladásnál egy meghatározott és kikötött tőár éretik el, míg a lécz-eladásnál az ingadozásnak lehet alávetve, mely annál nagyobb vagy kisebb, minél kedvezőbb, vagy kedvezőtlen viszonyok fordultak elő munkánk közepette.

Hogy a léczeladás mellett is elérhető a tőár, s hogy az nem jár közvetlen veszteséggel, erre nézve már rendelkezünk az ungvári uradalomból némi adatokkal, hol is 1880. évben próbametszések eszközöltettek (l. „Erd. Lapok“ 1880. ang. füzet) s constatáltatott, hogy bükkeseinkből 50.3⁰/₁₀₀ kihozatal nyeretett, a tőár pedig 78.4 krt tett. Csekélynek látszik bár ez összeg, de ha tővön lett volna is eladva, aligha nagyobb eredmény éretett volna el.

E tél folyamán a csehországi Niemesi czég képviselőiben D. G. Fischel és fiai tudakozódtak e helytt butorlécz után. Évégből a bükkörönkők az ó-kemencei erdőgondnokság kerületében termeltettek, úgy, hogy egy bizonyos megjelölt területen minden többé-kevésbé alkalmas törzs ledöntetett. Termeltetett összesen 100 drb rönk 32.266 köbméter tömtartalommal. Léczekre a zugótelepi fűrészben lön felmetszve s a következő árúkihozatal éretett el:

Sorszám	T á r g y	Megrendelés			Métermérték szerint			Termeltetett		
		szerinti méretek			hosz- szu	vas- tag	széles	tisza szelvényáru		hulladék- tűzifa
		hossz.	vast.	szé- lesség	mtr.	centiméter	darab	kbmtr.	ürkbmtr.	
1.	Négyzetlécz	7' 6"	19"	19"	2.38	4	4	2.397	9.128	—
2.	"	5' 6"	19"	19"	1.73	4	4	1.022	2.829	---
3.	"	4' 8"	13"	13"	1.48	3	3	1.120	1.492	—
4.	"	1' 7"	19"	19"	0.50	4	4	5.020	4.016	—
	Összesen	17.465	18

Összehasonlítva ezt a nyers anyaggal, mutatkozik 50.4⁰/₁₀₀ tiszta szelvényáru kihozatal.

Átmenve ezek után a kerükltségre, ez következő volt :

1. Tönkvágatás és szállítás 20—25 kilo-	
méter távolságra	193 frt 96 kr.
2. Metszésbér	11 „ 97 „
3. Szertári anyagok	14 „ 14 „
4. Gépek fentartása	3 „ 49 „
5. Felügyelet és helyi kezelési költségek	5 „ 41 „
6. Beruházási tőke 10 ⁰ / ₀ törlesztési	
részlete	8 frt 88 kr.

Összes kerükltség 237 frt 85 kr.

E szerint egy köbméter tiszta butorlécz került $\frac{237.85}{17.465} =$
13 frt 61 kr.

Evvel szemben a következő bevétel eredményeztetett:

1. 17.465 köbmtr. butorlécz vételára .	303 frt 34 kr.
2. 18 ürköbmtr. hulladék „ .	24 „ 30 „

Összesen bevételt 327 frt 64 kr.

Összehasonlítva ezen bevételt a fenebbi kiadással 327·64 — 237·85 frt, marad jövedelmül 89 frt 79 kr, vagyis köbméterenkint $\frac{89.79}{32.266} = 2$ frt 78.₂ kr, a mi oly kedvező tóár, hogy ennél többet kivánni alig lehet.

Az előadottak nyomán korántsem akarom azon állítást kockáztatni, hogy a kész butorléczeladás mindenkor és minden körülmények között előnyösebb a tővön való eladásnál, mely utóbbi előnyére igen sok tényező sorolható fel, de elfogulatlanul bírálva a dolgot, az eddig rendelkezésünkre álló csekély adatokból azon következtetés mégis levonható, hogy rendszeresen kezelt nagyobb erdőtesteknél némely esetben, kivételképen a léczeladás nagyobb tóárhoz vezethet, mint a tővön való eladás. Ezen eset fenforog, szerény nézetem szerint, ha az alábbi tényezők összességükben rendelkezésre állanak:

1. Jó állab, mely kedvező árukihozattal biztosít.
2. Olcsón berendezhető fűrés.
3. Állandó, olcsó munkások és fuvarosok.
4. Biztos piacz termékeink eladására.

Marosi Ferencz.

II.

Himod, 1883. április 15.

Tekintetes Szerkesztőség! A kezelésemre bizott himódi erdőben már a régi idők óta divik a fának láboni eladása, mely eladási mód mindekkorig csakugyan a legcélszerűbbnek bizonyult. Minthogy pedig a vágások sorrendje még mindig ős erdőben folyik, tehát természetes, hogy ezen nehéz szálfák felmunkálása, főleg pedig kiszállítása az itteni rossz közlekedési utakon sokszor hónapokat vesz igénybe. Innen kifolyólag aztán a vágásból a falopások sem szoríthatók ki egészen. Az idei vágás pedig egészen a hőveji határra dülvén, ezen kedvező alkalmat az ottani jó madarak igyekeztek is tehetségük szerint felhasználni, még pedig nem épen eredménytelenül, a mint az alábbiakból látható.

A tél folytán ugyanis több ízben történtek lopások a vágásokban, és pedig, mivel az urasági szükségletre vágott fa a vágásnak a határtól távol eső részén van, tehát a lopások kizárólag a felek pénzen vett fájára szoritkoztak. Sok bosszúságot és még több álmatlan éjszakát szereztek nekünk ezen lopások, mignem végre egy februári éjszakán sikerült a vágási erdőörnek „szismadiát“ fogni egy megrögzött hőveji fatolvaj személyében.

Én, tudva azt, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz.-ben nincs §., mely arról az esetről intézkedne, hogy pénzen vett fa ellopása esetében mi történjék? felszámítám a megfogott tolvaj terhére mindazon károkat, melyek ez időtájt a vágásban lopás által történtek, számítván arra, hogy az új erdőtörvény ezen hiányát talán a polgári perrendtartás útján lehetne pótolni, annyival is inkább, mert eltekintve attól, hogy a vevő fél jogosan követelheti az uradalomtól, miszerint drága pénzen vett jogos tulajdona, addig, míg a vágásban, mint erdei raktárban van, biztosítva legyen, viszont a törvénynek is kellene intézkedni arról, hogy a vágási rakhely — mely felül reá nem is zárható — más raktárakkal megegyezőleg vétessék a törvény védelme alá a tolvajok ellen. De bizony, a mint fen-

tebb is mondám, „csizmadiát“ fogtunk, mert az általam felszámitott 22 frt 50 kr helyett, a mely összegre rugott az ellopott pénzen vett fa értéke, csakis az azon éjjel ellopott $\frac{1}{2}$ paraszt öl fa ára számított fel és lett itéletileg vádolt terhére felróva, hivatkozván az eljáró szolgabíró ur az 1879. évi 31. t.-cz. 90. §-ára. Minthogy pedig egy ily paraszt ölet én a legmagasabb árban véve, sem számíthattam többre 4 frtnál, vádolt ehez képest a 90. §. szerint ezen összegnek az érték egy negyed részének mint kártérítésnek, vagyis összesen 5 frtnak és az utánjárasi költségeknek megtérítésére lett elítélve, mig nem a még hiányzó 17 frt 50 kr az erdőőri utasítás szerint a vágási erdőőrt terhelné. Jutalmul a tettes kézrekerítése körül tett szorgalmas és ügyes eljárásáért!

Midőn ezen esetre vonatkozólag ily terjedelmes czikkkel bátorkodom a tekintetes szerkesztőség türelmét próbára tenni, teszem azt azon okból, mert alkalmat reménylek nyújthatni szaktársaimnak ezen véleményem szerint kivételes esetnek megvitatására.

* * *

Mivel már ennyire belemerültem a fatolvajlások elleni panaszokba, hát csak kockáztatom annak folytatását is úgy hiszem nem lesz egészen érdektelen.

Itt nálunk talán nagyobb mérvben, mint bárhol ország-szerte üzik a fatolvajlást. Ez itt a szó valódi értelmében téli iparágat képez s csupán csak a fatolvajok czéhje hiányzik még, ámbár titokban ez is létezik, és hogy valóban létezik, bizonyítja azon körülmény, hogy a himodi fatolvajok „végre-hajtó bizottsága“ elhatározta a „Jager“-nek, vagyis csekélységemnek ablakait beverni, a mi e hó 10-én éjszaka, vagyis azon éjszaka hajtattott végre, a melynek megelőző napján a himodi lakosok ellen volt az erdei károk tárgyalása. Megjegyzendő pedig, hogy az eljáró szolgabíró ur és három pandur a nevezett éjszakán a faluban volt, mert a következő napon, vagyis 11-én volt a vidékiekkel a tárgyalás. Természetes, hogy ez bosszu, de úgy hiszem, főleg megriasztás akart lenni reám nézve, rösteli a becses falópók „végrehajtó bizottsága“, hogy genirozom őket nemes mesterségük szabad üzésében. És

valóban, csakis genirozni, de megakadályozni csakugyan nem bírom őket, mert társulatuk oly jól van szervezve, hogy abba csakis tizenhárom próbás semmivel sem bírók lépnek be, őrizkedvén tőlük, vagyis a társaságba lépéstől mindenki, a kinél a végrehajtó esetleg még valami lefoglalhatót találhatna. Nagyszerű látvány az, midőn ezen elaljasodott fatolvajok egyenként belépnek a tárgyaló terembe, büszke öntudattal adván át a kezükben tartott öt, tiz, sőt nem rintkán tizenöt darab idézvényt, vagyis „Végzést“, a melyből minden egyes kihágási esetre egy külön példányt kapnak. Mondom tehát, hogy egész büszke öntudattal nyujtják át idézvényeiket a tárgyaló szolgabírónak, mert tudni kell, hogy köztük az a nap hőse, a ki legtöbb ily idézvényt tud előmutatni.

A tárgyalás eredménye aztán az, hogy az elítélt a felszámított faérték és kártérítésért — mivel kevés kivétellel, fizetésképtelenek — a felszámított összeget leüli, vagy mint ők fatolvaj műnyelven mondani szokták, „leszógálja“. Igenis leszógálja, mert már fordult elő az eset, hogy az illető vádlott nem emlékeztén a letárgyalt és még le nem tárgyalt kihágásaira — lévén azok száma számtalan — azon megjegyzést tette, hogy „kirem alásan tekintetes szógabíró ur, iszen ezt én má leszógátam“. És hogy mily stoikus egykedvűséggel veszik ők ezt az ugynevezett „szógálatot“, legtalálókban jellemzik azon brutális élczek, melyeket ezen alkalmakra faragnak. Így például már szemembe is mondta a fatolvaj, hogy „Csak jelentsen fő, maj leszógálom, osztá Kapuváru haza gyüvet, maj hozok velem egy tere csigazt“, értvén a tere csigaz alatt azokat a fiatal tölgyeket, melyeket majd akkor lop, midőn a kapuvári börtönből hazafelé jön.

No de már talán sok is lesz ebből, kérem a tekintetes Szerkesztőséget, bocsássa meg hosszadalmas Jeremiádamat, hiszen ha már nem segíthetek a bajon, jól esik legalább kipanaszzkodni magamat.

Ziegelhoffer Mihály,
erdész.